

Nr 186.

Av herr **Nilson** i Eskilstuna, *angående införande vid kommunala val av institutet »röstning å annan ort».*

Sedan 1937 finnes för val till riksdagens andra kammare det nya institutet »röstning å annan ort». Genom detta nya institut har den tidigare rätten att rösta med valedelsförsändelse för vissa yrkeskategorier blivit kompletterad, så att var och en som några dagar före valdagen (lagen om val till riksdagen § 60) vet, att han kommer att befinna sig utanför sin valkrets (ehuru inom riket), kan ordna med sin röstning.

Det nya institutet godkändes preliminärt redan 1934, och då uttalade såväl departementschefen som konstitutionsutskottet (utlåtande nr 16) att frågan om motsvarande utvidgning av rösträtten beträffande kommunala val »i sinom tid» borde göras till föremål för särskild utredning. Utan tvivel är en sådan utvidgning av rätten att rösta å annan ort till att gälla även de kommunala valen väl motiverad. Ej få röstberättigade medborgare äro genom de nuvarande bestämmelserna förhindrade att deltaga i dessa val. Vid vårt lands högskolor t. ex. finnes ett avsevärt antal röstberättigade unga män och kvinnor, som med nu gällande bestämmelser i ytterst få fall äro i tillfälle att vid dessa val utöva sin rösträtt. De behålla i regel hemorten som mantals-skrivningsort under studietiden, och då denna är i många fall avlägsen från studieorten, äro endast ett fåtal i tillfälle att vid valtillfället kosta på sig en hemresa, och därigenom förlora de en del av sin medborgarrätt och hindras att fullgöra sin medborgarplikt. Man kan även i detta sammanhang erinra om det ej ringa antal röstberättigade, som under valåret och före valdagen av olika anledning få ändrad bostadsort, och vilkas arbete, tjänst eller ekonomi inte tillåter en i vissa fall lång resa till den plats, där rösträtten enligt nu gällande bestämmelser får utövas.

I bestämmelserna om kommunala val (kommunal vallag 6 kap. 35 §) tillförsäkras vissa yrkeskategorier rätt att genom valedelsförsändelse direkt till konungens befallningshavande utöva sin rösträtt. Då denna rätt ansågs vara alltför snäv ifråga om val till riksdagen, tala alla skäl för att den utvidgas även ifråga om kommunala val.

Det kan visserligen invändas, att antalet av detta förslag berörda är så ringa, att deras deltagande eller frånvaro vid valtillfällena inte spelar någon roll. Antalet kan i detta fall inte vara det avgörande. Det gäller i stället att tillvarata och till samhällets fromma stimulera alla medborgares intresse för de samhällseliga angelägenheterna. Till de kommunala valen höra ju också landstingsmannavalen, vilkas samhällseliga och därmed också politiska betydelse stegras oavlåtligt. Och det kan inte vara till gagn för samhället, att t. ex. vår studerande ungdom skall först vid senare år i jäm-

förelse med jämnåriga, som valt andra oah mera lättillgängliga livsuppgifter, sättas i tillfälle att genom deltagande i de kommunala valen påverka det samhälles utveckling, där de i framtiden skola utföra sin gärning,

Institutet röstning å annan ort har visserligen inte blivit prövat ifråga om val till riksdagen, men erfarenheterna från andra länder (främst Tyskland och Finland) visa tydligt dess smidighet och säkerhet. Det kan därför knappast finnas skäl, varför icke detta institut omedelbart skulle tillämpas också på de kommunala valen.

På anförda skäl får undertecknad föreslå,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning om införande av institutet »röstning å annan ort» även vid andra val än val till riksdagens andra kammare.

Stockholm den 22 januari 1939.

Joh. Nilson.
